

Lisbet Foss' prædiken store bededag

Taler

Lisbet Foss
Præst, ph.d. og forfatter

Dato

12. maj 2006

Sted

Rungsted Kirke

Omstændigheder**Prædikentekst**

Matthæusevangeliet kapitel 7, vers 7-14

Salmer

Nu blomstertiden kommer
Helligånd, hør, hvad vi bede
Op, alle folk på denne jord

—

Du, Herre Krist
Vor Herres Jesu mindefest
Dig være, mildeste Gud Fader

1

Sorgløshed

5

Det er meget almindeligt at holde konfirmation Store Bededag. Hvor vi har en helt lille forårsferie, og det er bekvemt for hjemmet og alle der gerne skulle være med.

10

Det er også meget almindeligt at vi i kirken er lidt spørgende med hensyn til denne dag. Som ikke direkte udspringer af kirkeåret og dets gang med jul, påske og pinse; men som i kraft af en statslig manøvre et par hundrede år tilbage blev stykket sammen af flere gamle bods- og bededage. Så hvad skal vi egentlig med den?

15

Og så er det for resten også almindeligt, at der ikke kommer ret mange Store Bededag, hvor foråret kalder og vi endelig må ud. Hvorfor det for præsten er nærliggende at lægge konfirmationen netop her. Så vi kan blive lidt flere, og familierne slue op om det der *nu* giver dagen dens indhold, nemlig konfirmationen. Og tilmed kan glæde os over blomster og grønt og store kønne børn - uden at behøve gå så meget op meningen med dagen oprindeligt.

20

Nej jeg mener det pænt, og har bestemt ikke lyst til at være urimelig – det er svært nok at være præst undertiden, man prøver at få noget godt ud af tingene,

det gør vi alle.

25

Men jeg har nu alligevel mere lyst til at give dagen hvad dagens er – fordi der netop her er noget at hente; har lyst til at få den til virkeligt at åbne sig. Så vi rigtigt opdager den, og også får noget at gå hjem med.

30 Dagen hedder jo ikke bare Store Bededag - jo måske i sidste udgave af alterbogen og for nemheds skyld. Og meningen med den er da heller ikke at vi skal bede specielt meget på denne dag, eller hengive os til betragtninger over bønnens mulighed eller umulighed.

35 Faktisk er Store Bededag efter sit væsen nationens store, omfaende *bods- og bededag*, som dens gamle betegnelse lyder. Altså den dag folket gør bod for sine synder. Indledt aftenen før – helligaftenen – med fortæring af en enkelt tillavet fastespise: hveder - det simpleste man overhovedet kan tænke sig; og en dag hvor landets dybeste og mest manende kirkeklokker lyder de mange timer igennem.

40 Og det er da også til at se i de læsninger der hører dagen til, med de store, klassiske bodssalmer *Gud, vær mig nådig i din godhed, udslet mine overtrædelser i sin store barmhjertighed*, og *Fra det dybe råber jeg til dig, Herre; Herre hør min bøn*. Men dee er unægtelig *også* bønner. Endda stærke bønner. Ja nogle af menneskets allerstærkeste. Og allermest umistelige.

45

Nu er vore folk bare i dag så gennemsekulariseret; om end ikke helt så radikalt som vore politiske ledere, der ikke længere ved hvad religion er eller betyder, giver udtryk for – måske fordi politik er blevet deres et og alt, det er én sag. En anden er, at talen om bod og anger, og det at have en skidt fornemmelse af sig selv, efterhånden er blevet sjælden i kirken. Også fordi vi, som det i dag ser ud mellem kirke og folk, altid skal være til det yderste venlige og forekommende, og ikke give udtryk for noget med kedelige snævre porte og trange veje – selvom det slet ikke er nogen god grund. Det fører nemlig til overfladiskhed – det gør det altid når man glemmer at være sandfærdig. Og overfladisk er det da, når man tror man kan sekularisere sig bort fra det forhold, at her står din skaber og herre som skænker dig alt – og kræver alt af din hånd; og her står du.

55

Og enhver kan jo høre at dee er alvor. Ikke hyggesnak. Heller ikke kirkelig hyggesnak. Men alvor.

60

Så boden er altså krumtap og omdrejningspunkt. Dagens tema. Bededags tema.

Det *nye* tema – om end så gammelt som kristendommen selv. Gør bod, råbte allerede Johannes Døberen ude i ørkenen. Og mange gik ud til ham fordi de
65 vidste at det var sandt.

Jo men dermed også et umisteligt tema. Et nødvendigt tema. Et vitalt tema. Som måske ikke virker tvingende endsige tillokkende på os, før vi begynder at komme under vejrs med hvordan det i virkeligheden står til med os. Men som i al sin
70 nøgternhed og strengthed kan være en simpel nødvendighed for overhovedet at nå videre. Og helt bestemt er noget vi ikke må gå udenom.

Men kristen bod, og det skal bestemt siges, har nu aldrig haft noget med bestemte følelser eller ydelser at gøre – dertil er alvoren for stor. Jeg *kan* ikke
75 påberåbe mig noget der holder overfor ham, her falder jeg og alt mit igennem, tanken er absurd.

Nej jeg holdes i et jerngreb – hvis ellers Gud er Gud, og ikke blot noget jeg selv har fundet på. Og kan kun en ting: nemlig angre og tro. Fordi der er noget at
80 angre og fortryde, når jeg ser sandt på mig selv. Og fordi der er en at tage sin tilflugt til. En hvis yndest og gode vilje jeg vover at sætte min lid til, og ikke kan andet end vende mig imod. For Kristi skyld. Eller på grund af ham.

Ja du skal bare tro – hvor har man hørt det tit! Men troen er ikke noget jeg *skal*.
85 En gerning, en præstation. At tro er nemlig noget jeg ikke kan andet *end* – sådan som tingene nu har formet sig. I min fuldstændige kommen til kort eller i min fortabthed, for nu at udtrykke det bibelsk, er det at tro at vende sig mod ham. Og gøre det af den ene grund at han selv har gjort det muligt. At han har åbnet sit hjerte for mig. At han vil være min far. Så det at tro, og fyldes af tillid,
90 kærlighed, fortrøstning til ham – er lige hvad jeg får lov til. Og ikke kan andet end.

Og hør så hvad evangeliet siger til os på denne Store Bededag: Ja *bed* – sådan som det er med dig – så skal der gives dig. *Søg* – sådan som du har det – så skal
95 du finde. *Bank på* med det alt sammen – så skal der lukkes op for dig. For enhver som beder, får. Og den som søger, finder. Og den som banker på, lukkes der op for. Siger din herre.

Jo du stod før med de ord på læben: Fra det dybe råber jeg til dig, Herre! Herre
100 hør min bøn, lad dine ører lye til min tryglen! Hvis du, Herre, vogtede på skyld,

hvem kunne da bestå?

105 Men fortsælsen lyder: *Jeg håber på Herren*, min sjæl håber; jeg venter på hans ord, min sjæl venter på Herren mere end vægterne på morgen, end vægterne på morgen.

110 Og af din frelsers mund får du minsandten at høre at enhver som beder, får. Og den som søger, finder. Og den som banker lukkes der op for.

Ja og hvem af jer vil give sin søn en sten når han beder om et brød? Eller give ham en slange når han beder om en fisk? Når da I som er onde kan gives *jeres* børn gode gaver – hvor meget snarere vil så ikke jeres fader som er i himlene, give gode gaver til dem der beder ham?

115 Ja men hvilket billede dog!

Og hvilken virkelighed det lukker op til.

120 Men det er Guds ord til dig i dag!

Og for at du ikke skal glemme det, eller gå fejl af det; eller det skal glide bort mellem hænderne på dig, eller du have svært ved at tage imod det: samler han os nu om sig. Ved nadverens bord.

125 Og er hos os med sin rigelige nåde og barmhjertighed – helt sig selv lig.

Nej skænker os sig selv – med syndernes forladelse, og med liv og salighed for hver eneste af os. Fordi hvor syndernes forladelse er, dér er der liv og salighed, 130 som Luther sagde det.

Derfor: Bed. Søg. Bank på. Siger din frelser til dig.

135 **Kilde**
Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

Tags

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lisbet-foss-store-bededag>

145

150

155

160

165

170

175